

An Dreasacht um Chabhair le Ceannach (CLC)

31 Márta 2025

Tá na staitisticí san eisiúint seo bunaithe ar anailís ar iarratais agus éilimh tóilactha ar an 1 Aibreán 2025 maidir le dreasacht CLC.

Ba chóir caitheamh leis na staitisticí seo mar staitisticí sealadacha agus féadfaidh sé go ndéanfar athbhreithniú orthu. Cuirfear nuashonruithe ar fáil go rialta ar leathanach gréasáin staitisticí na gCoimisinéirí Ioncaim.

Tá níos mó faisnéis agus treoir mhionsonraithe maidir leis an scéim CLC ar fáil ar shuíomh idirlín na gCoimisinéirí Ioncaim. Ba chóir aon fhiosruithe faoi staitisticí maidir le CLC a sheoladh chuig statistics@revenue.ie

Léargas ar an Dreasacht

Tá an Dreasacht um Chabhair le Ceannach (CLC), a fógraíodh i mBuiséad 2017 (Deireadh Fómhair 2016) deartha chun cabhrú le ceannaitheoirí céaduaire an éarlais a fháil a theastaíonn chun teach nó árasán nua a cheannach nó a fhéintógáil chun cónaí ann mar áit chónaithe.

Soláthraíonn an dreasacht d'aisíocaíocht Cánach Ioncaim agus CCÚT a íocadh thar na ceithre bliana cánach roimhe sin, teoranta d'uasmhéid de 5% den luach ceannaigh suas go luach €400,000. Tá srian €20,000 ar an aisíocaíocht CLC.

Tá an dreasacht seo ar fáil don tréimhse ó 1 Eanáir 2017 go dtí 31 Nollaig 2024.

Fógraíodh feabhsú ar an scéim reatha CLC i bplean Spreagtha mhí Iúil 2020. Foráiltear san fhaoiseamh feabhsaithe CLC go bhfuil faoiseamh méadaithe ar fáil suas go huasmhéid €30,000 nó 10% de luach an cheannaigh sa chás go sásaíonn iarratasóirí coinníollacha áirithe. Beidh na rátaí feabhsaithe i bhfeidhm ó 23 Iúil 2020.

Maoine Cáilitheacha

Le go gcáileoidh an mhaoin faoin scéim ní mór í a cheannach nó a thógáil mar theach ceannaitheora céaduaire agus, má cheannaítear í, ní mór í a cheannach ó chonraitheoir cáilitheach.

Chun maoin a bheith incháilithe le haghaidh CLC ní féidir léi luach €500,000 a shárú. Bhí uasluach €600,000 i bhfeidhm don tréimhse 19 Iúil go 31 Nollaig 2016.

Luach an Cheannaigh	Suim an Fhaoisimh
Suas le €300,000, ó 23 Iúil 2020	Suas le 10% de phraghas ceannaigh
Idir €300,000 agus €500,000, ó 23 Iúil 2020	Is é €30,000 an faoiseamh uasta
Suas le €400,000, ó 19 Iúil 2016 go 22 Iúil 2020	Suas le 5% de phraghas ceannaigh
Idir €400,000 agus €500,000, ó 1 Eanáir 2017 go 22 Iúil 2020	Is é €20,000 an faoiseamh uasta
Os cionn €500,000, ó 1 Eanáir 2017	Níl aon faoiseamh
Idir €400,000 agus €600,000, idir 19 Iúil 2016 agus 31 Nollaig 2016	Is é €20,000 an faoiseamh uasta
Os cionn €600,000, idir 19 Iúil 2016 agus 31 Nollaig 2016	Níl aon faoiseamh

Caithfidh an mhaoin a bheith áitithe ag an gceannaitheoir céaduaire, nó ceann amháin ar a laghad de na ceannaitheoirí céaduaire i gcás ceannaitheoirí céaduaire a iolrú, laistigh de 2 bhliain agus ar feadh íostréimhse cúig bliana.

Conraitheoirí Cáilitheach

Le go mbeidh conraitheoir mar chuid den phróiseas CLC, ní mór dóibh iarratas a dhéanamh ar dtús chuig na Coimisinéirí Ioncaim agus iad a bheith ceadaithe acu le bheith mar 'Chonraitheoir Cáilitheach'.

Tá liosta [iomlán conraitheoirí cáilitheach](#) le fáil ar shuíomh Idirlín na gCoimisinéirí Ioncaim.

Go dtí seo tá **1,509** conraitheoirí cáilitheach ann.

Iarratais agus Éilimh

Tá trí chéim i gceist leis an bpróiseas CLC ar líne.

(1) Céim an Iarratais:

Déanann ceannaitheoirí céaduaire / féin-tógáil iarratas ar líne trí chórais moChúrsaí nó ROS na gCoimisinéirí Ioncaim.

Spreagann na Coimisinéirí Ioncaim iarratasóirí ionchasacha aon tuairisceáin chánach riachtanacha a thíolacadh, agus aon saincheistanna atá fós gan réiteach a réiteach, sula ndéanann siad iarratas CLC. Tá sé seo amhlaidh toisc go mbraitheann an t-am próiseála le haghaidh iarratas ar an iarratasóir chun aon cheistanna atá fós gan réiteach a réiteach agus an t-iarratas a chomhlánú.

Cuirtear Uimhir Iarratais agus achoimre ar an bhfaoiseamh uasta atá ar fáil dóibh faoin dreasacht ar fáil do cháiniócóirí comhlíontacha a chomhlánaíonn a n-iarratas CLC. Is féidir le soláthraí morgáiste, bróicéir, conraitheoir cáilitheach nó dlíodóir an achoimre seo a úsáid chun an faoiseamh atá ar fáil don iarratasóir a fhíorú, chun críocha morgáiste a cheadú nó a tharraingt anuas, nó chun Conradh Ceannaigh tí a shíniú.

Go dtí seo, tá **126,232** iarratas CLC faighte ag na Coimisinéirí Ioncaim (gan iarratais ar ceal a áireamh).

(2) Céim an Éilimh:

Ní rachaidh iarratais ar aghaidh go dtí an chéim éilimh ach amháin má chinn an t-iarratasóir ar mhaoin atá incháilithe don scéim a cheannach. Ní fhéadfaidh go leor iarratas dul ar aghaidh go dtí an chéim éilimh riamh toisc nach gceannaíonn an t-iarratasóir maoin nó go gceannaíonn sé maoin nach bhfuil incháilithe don scéim.

Is faoin iarratasóir atá an cinneadh maidir le dul ar aghaidh go dtí an chéim éilimh, nó cathain. Is féidir le ceannaitheoirí céaduaire a n-éileamh a chur isteach a luaithe a shínítear Conradh chun maoin a cheannach. I gcás féin-thógála, is féidir an t-éileamh a chur isteach tar éis tarraingt anuas an chéad tráinse den mhorgáiste.

Chun éileamh a dhéanamh ní mór don éilitheoir fianaise dhoiciméadach a dheimhniú agus a sholáthar maidir le sonraí na maoin, an praghas ceannaigh, dáta críochnaithe, morgáiste agus éarlais a íocadh. Is féidir an t-éileamh a chur isteach ar líne ansin.

(3) Céim Fíorúcháin:

Nuair a chuirtear éileamh isteach, caithfidh an conraitheoir cáilitheach nó an dlíodóir atá ag gníomhú thar ceann an féin-thógálaí an fhaisnéis a thugtar a fhíorú. Ní féidir éilimh a cheadú agus a íoc go dtí go mbeidh an t-éileamh fíoraithe ag an gconraitheoir cáilitheach nó ag an dlíodóir. Tá an t-am a thógann sé seo lasmuigh de smacht na gCoimisinéirí Ioncaim.

Ar na cúiseanna atá leagtha amach thuas, ní dócha go rachaidh go leor iarratais CLC ar aghaidh go dtí an chéim éilimh agus mar sin ní sholáthraíonn líon na n-iarratas bonn iontaofa chun costas dóchúil na scéime a mheas.

Go dtí seo, ceadaíodh **54,581** éileamh CLC, agus bhain **99,981** iarratasóir leis na héilimh seo. Tá luach iomlán na n-éileamh ceadaithe CLC go dtí seo in ord **€1,200.6** milliún, agus is éilimh shiarghabhálacha iad **€19.2** milliún díobh (don tréimhse 19 Iúil go 31 Nollaig 2016). Go dtí seo, ba é **€353,100** meánluach maoinne na n-éileamh ceadaithe CLC.

Tábla 1: Staitisticí Céim Iarratais

	Siarghabhálach*	Neamh-Siarghabhálach	Iomlán	% den Iomlán
Ceadaithe	1,581	94,580	96,161	76.18%
Ar feitheamh**	123	29,948	30,071	23.82%
Iomlán	1,704	124,528	126,232	100%

*Tagraíonn siarghabhálach d'iarratais agus d'éilimh i leith na tréimhse ó 19 Iúil 2016 go 31 Nollaig 2016.

**Ar feitheamh, ciallaíonn sé go gcaithfidh na hiarratasóirí tuairisceán amuigh a thíolacadh nó aghaidh a thabhairt ar shaincheist comhlíontachta, go bhfuil an t-iarratas le hathbhreithniú ag cásoibrí de chuid na gCoimisinéirí Ioncaim, nó caithfidh an t-iarratasóir a (h)iarratas a thabhairt chun críche.

Tugann Tábla 1 miondealú ar líon iomlán na n-iarratas CLC ceadaithe agus ar feitheamh.

Tábla 2: Staitisticí Céim na n-Éileamh

	Siarghabhálach	Neamh-Siarghabhálach	Iomlán
Éilimh	1,400	53,181	54,581

Tábla 3: Éilimh de réir Cineál Tógála

Cineál Tógála	Líon	% den Iomlán
Ceannaithe (Éileamh Siarghabhálach)	1,007	1.84%
Ceannaithe (Éileamh Neamh-Siarghabhálach)	40,391	74.00%
Féin-tógáil (Éileamh Siarghabhálach)	393	0.72%
Féin-tógáil (Éileamh Neamh-Siarghabhálach)	12,790	23.43%
Iomlán	54,581	100%

Tugann Tábla 3 miondealú ar éilimh CLC de réir cineál tógála agus nuair a cheannaigh nó fhéintógáil iad.

Tábla 4: Luach Maoine Éilimh CLC

Réimse Luacha Maoine	Líon	% den Iomlán
0-150K	412	0.75%
151-225K	2,874	5.27%
226-300K	12,026	22.03%
301-375K	18,300	33.53%
376-450K	13,617	24.95%
Os cionn 450K	7,352	13.47%
Iomlán	54,581	100%

Tugann Tábla 4 miondealú ar luach maoin na maoine a bhfuil éilimh CLC déanta ina leith go dtí seo.

Tábla 5: Cóimheas Iasachta le Luach Éilimh CLC

Cóimheas Iasachta le Luach	Líon	% den Iomlán
70%-74.99%	10,265	18.81%
75%-79.99%	6,843	12.54%
80%-84.99%	8,607	15.77%
85%-89.99%	11,421	20.92%
90% & os cionn	17,445	31.96%
Iomlán	54,581	100%

Tugann Tábla 5 miondealú ar an gcóimheas iasachta le luach maoine a bhfuil éilimh CLC déanta ina leith go dtí seo. Is ionann an cóimheas idir an iasacht le luach agus méid an mhorgáiste mar chéatadán de luach ceannaigh an tí nó an árasáin. Chun leas a bhaint as dreasacht CLC, caithfidh an cóimheas idir an iasacht le luach a bheith 70% nó níos mó.

Tábla 6: Suimeanna Éilimh CLC

Suim Éilithe	Líon	% den Iomlán
€0 - €4,999	644	1.18%
€5,000 - €9,999	2,925	5.36%
€10,000 - €14,999	8,686	15.91%
€15,000 - €19,999	10,685	19.58%
€20,000 - €24,999	6,788	12.44%
€25,000 - €29,999	5,184	9.50%
€30,000	19,669	36.04%
Iomlán	54,581	100%

Tugann Tábla 6 miondealú ar na suimeanna éilimh iarbhír a bhfuil éilimh CLC déanta orthu go dtí seo.

Tábla 7: Miondealú Geografach ar Éilimh CLC

Contae	Líon	Suim an Éilimh (€m)
Ceatharlach	547	11.0
An Cabhán	531	10.6
An Clár	927	20.1
Contae Chorcaí	7,471	173.8
Dún na nGall	948	17.9
Baile Átha Cliath	10,897	237.6
Gaillimh	2,578	57.4
Ciarraí	658	13.2
Cill Dara	6,379	150.2
Cill Chainnigh	968	22.1
Laois	1,373	30.2
Liatroim	144	2.8
Luimneach	1,782	39.2
An Longfort	189	3.7
Lú	2,290	48.9
Maigh Eo	1,027	21.1
An Mhí	5,896	125.5
Muineachán	548	11.1
Uíbh Fhailí	831	18.8
Ros Comáin	455	9.4
Sligeach	462	9.5
Tiobraid Árann	913	18.6
Port Láirge	1,475	29.7
An Iarmhí	897	20.0
Loch Garman	1,824	38.9
Cill Mhantáin	2,571	59.2
Iomlán	54,581	1,200.6

Soláthraíonn Tábla 7 líon na n-éileamh CLC go dtí seo de réir contae, agus soláthraíonn Léaráid 1 thíos miondealú amhairc ar na huimreacha seo.

Figiúr 1: Miondealú Geografach ar Éilimh CLC

Éilimh a Eagraítear de réir Contae

